

[Holst.]

vil være af Betydning at have en saadan Lov, hvorved Industri og Haandværk kan faa Laan og Garanti og Tilskud til Modernisering og Forbedring af Produktionsmulighederne. Jeg vil i øvrigt, ligesom den ærede socialdemokratiske Ordfører, udtale min Forundring over de mange Afslag, der er fremkommet paa de fremsendte Anmodninger. Det er selvfølgelig rimeligt, at Staten passer paa, hvad den giver sine Penge ud til, og at den ogsaa i nogen Grad faar en vis Garanti for de Penge, den laaner ud, og selvfølgelig maa Staten ogsaa have en vis Sikkerhed for, at de laante Penge benyttes forsvarligt. Men mon de Regler, den Fremgangsmaade, man maa benytte for at faa Laanene, ikke er for strenge eller for snævre? Jeg tror, at det er Spørgsmaalet, man skal undersøge, for de mange Afslag, der efter de Bilag, der her foreligger til Lovforslaget, er givet, tyder paa, at der er ret strenge Regler for at opnaa Laan, og jeg tror ikke, man kan være interesseret i i den Tid, der kommer fremover, at de er strengere, end det er højst nødvendigt.

Aage Fogh: Det er med stor Betænkelighed jeg tillader mig til Indledning at komme med et Par Bemærkninger, der i og for sig ikke vedrører Lovforslaget; men jeg finder Anledning til det, fordi det Tempo, vi har faaet paa her sidst i Marts Maaned, hvor vi nu er oppe paa højeste Gear, synes mig at være en lidt urimelig Arbejdsform for Rigsdagen. Jeg kan ikke forstaa, hvorfor det skal være nødvendigt, at man lader alle Love udløbe 1. April, og hvorfor det skal være nødvendigt, at Forslag til Fornylse først fremkommer den 14. Marts, saa vi faar en 14—15 Forslag fremsat paa en enkelt Dag med det Resultat, at ingen kan sætte sig grundigt ind i dem inden Forhandlingerne.

Det foreliggende Lovforslag er forelagt den 19. og altsaa til første Behandling den 22. Naar man første Gang er Ordfører ved et Lovforslag, maa man have Lejlighed til at sætte sig ind i Materialet paa Arkivet, men det er umuligt, da Arkivalierne ikke har været til Raadighed, og Resultatet bliver — det har det i hvert Fald været for mit Vedkommende —, at man ikke faar den nødvendige Tid til at sætte sig ind i Sagerne. Det er ingen Bebrejdelse mod netop den sid-

dende Regering — saadan har det efter min Erfaring været tidligere —, men det var betimeligt at overveje en Ændring i Arbejdsmaaden, saadan at disse Fornylsesforslag blev spredt over hele Sæsonen; det kan ikke være nødvendigt, at alle Love skal udløbe 1. April, eller at der, selv om de udløber 1. April, fremsættes Forslag til Fornylse saa sent.

Mit Parti kan anbefale hurtig Gennemførelse af det foreliggende Lovforslag, idet vi erkender, at det har stor Betydning; men jeg maa dertil føje, at navnlig i det Afsnit, der vedrører Haandværkerne alene, vil en Ændring være paakrævet. Af Bilagene til Lovforslaget fremgaar det med Hensyn til Industrien, at der ikke er udbetalt mere end 110 Laan, det vil sige gennemsnitlig i 18 Aar 6 Laan om Aaret. Der har altsaa ikke været stor Trængsel ved den Disk. 6 Laan aarligt, det er hvad der kommer ud af det, med et Gennemsnitsbeløb af 70 000 Kr. og med et Tab, der andrager godt og vel 8 pCt. af det udlaante Beløb. Kommer man til Haandværkerlaanene, vil man se, at Efterspørgselen er meget større. Der har været søgt om mellem 5 000 og 6 000 Laan til et Beløb af ca. 20 Mill. Kr., men der er kun kommet 1 300—1 400 Laan til Udbetaling med et Gennemsnitsbeløb af 3 300 Kr. Jeg tvivler ikke om, at hvis man lagde det om paa et andet Grundlag, vilde Haandværkerne gøre langt stærkere Brug af Loven. Det er forkert, at Ledelsen af denne Udlaansvirksomhed sidder i København. Den burde lægges ud til Organisationerne, Pengene burde stilles til Raadighed gennem Haandværkernes Organisationer, mod at Haandværkerne selv garanterede et vist Beløb. Efter de Erfaringer, vi har indhøstet gennem Loven for mindre Jordbrugere, hvor Princippet er, at Organisationerne forvalter Laanene og garanterer, vilde der derved komme mange flere Penge ud; der kan ikke være Tvivl om, at hvis Haandværkerne f. Eks. fik 10 Mill. Kr. til Raadighed, som kunde udlaanes gennem de lokale Organisationer, vilde det have overordentlig stor Betydning.

For nogle Aar siden havde jeg Lejlighed til at drøfte økonomiske Forhold med en Bankdirektør, der sagde til mig, at det mærkelige var, at de i Banken aldrig tabte Penge paa Smaafolk. Han kunde godt have føjet til, at det er ikke saa mærkeligt,